

І наостанок, щодо події, яка має неминуче настати. Вказівка на таку подію є одним із способів визначення строку або терміну. Проте як строкову, підкреслює В.В. Луць, можна назвати лише “ту подію, настання якої є неминучим, на відміну від події, що використовується при укладанні умовних правочинів і характеризується тим, що вірогідність її настання невідома”.

Отже, під час запитань щодо визначення строку договору, необхідно вважати, що строк є встановленим, якщо початок його перебігу та закінчення визначений сторонами вказівкою на календарну дату або подію, яка має неминуче настати.

Павлишин О.В., заступник
начальника кафедри філософії
права та юридичної логіки
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент

ПРАВАЗАСТОСОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОБ’ЄКТ СЕМІОТИКО-ПРАВОВОГО АНАЛІЗУ

Насамперед, слід розпочати з самого поняття “правозастосовча діяльність” та проаналізувати коректність вживання цієї термінологічної одиниці. Як відомо, в юридичній літературі співіснують різні варіанти термінів, які позначають дане правове явище. Зокрема, основними варіантами можна вважати поняття “правозастосовна” (В.І. Борисов, Д.О. Бочаров, В.В. Дума, В.В. Корнієнко, М.І. Панов, Л.С. Фединак та інші вчені), “правозастосовна” (П.М. Балтаджи, К.І. Бриль, О.В. Капліна, Л.М. Кельман, Т.С. Мартянова, Л.В. Мелех, О.В. Пунько та інші дослідники) та “правозастосувальна” (А.А. Казанчан, І.Л. Невзоров, М.Б. Рісний, О.В. Фандалюк та інші науковці) діяльність. Можна зустріти й менш поширені варіанти (наприклад, “правозастосовницька”). Чи можна вважати ці варіанти рівнозначними?

На наш погляд, це питання потребує окремого дослідження. Терміни в юриспруденції повинні мати одне значення, а от який термін буде адекватно передавати зміст певного правового поняття? Якщо вважати справедливим твердження про те, що

“правозастосування” – це український відповідник російського “правоприменение”, то “правозастосовчий” якнайбільш точно передає зміст терміну “правоприменительный”. Дійсно, у такому разі більш вдалим буде саме цей термін, оскільки “застосовний” означає “применимый”, отже, і діяльність (акт, процес тощо) є “правоприменительными”, а не “правоприменимыми”.

Безумовно, варто звернутися і до української мовної практики. Видається, що слово, яке з’являється в мові на основі суфіксального способу творення прикметників, повинно бути співзвучним іменнику, від якого утворене (приміром, “відрахування” – “відрахований”), однак при цьому зауважуємо пасивну позицію предмета думки, який позначається утворенням словом. Втім, може бути й інакше – порівняймо: “розпорядження” – “розпорядчий” (акт), “виконання” – “виконавчий” (директор). Як бачимо, акцентована активна позиція забезпечується використанням суфікса -ч-.

Ще одна ілюстрація наших висновків. Як було зазначено, “неприменимый” – це в перекладі з рос. мови “незастосовний” (закон, підхід, алгоритм тощо). Приміром, якщо ми хочемо висловити думку про те, що певний акт принципово не може бути застосованим, ми будемо говорити “незастосовний акт”, отже, відповідно і “незастосовний правозастосовчий акт” (рос. – “неприменимый правоприменительный акт”), адже даний акт з об’єктивних причин принципово не може бути введений в дію.

Що ж до складних термінів, утворених від цих понять (приміром, “правозастосовча електронна експертна система”), які є предметом дискусії у фаховому середовищі, то варто пам’ятати, що в різних галузях знань терміни можуть інтерпретуватися у різний спосіб. Якщо в теорії права поняття “правова система” має одне значення, то поняття “правова автоматизована інформаційна система” має зовсім інше значення. Отже, слід допустити, що те ж саме стосується і “правозастосовчої електронної експертної системи”, в якій поняття “правозастосовчий” має описовий характер, чітко вказуючи на предметну сферу використання даної системи. Заперечення, яке апелює до суб’єкта правозастосування (діяльність, акт, процес мають свого окремого суб’єкта – правозастосовника, тому електронна система не може бути “правозастосовчою”), також не є правильним, адже, приміром, кардіологічна практика також має свого суб’єкта (лікаря-

кардіолога), а існує та успішно використовується кардіологічна стаціонарна експертна система Artida та численні інші (нефрологічні, онкологічні, офтальмологічні тощо). Широко відомі в світі не лише медичні експертні системи, адже предметна сфера їх використання – це метеорологія, космічна та автомобільна промисловість, діагностика автоматики, фінансове планування, аудит та інші галузі діяльності.

Баулін О.В., професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук, доцент

ТЕРМІНОЛОГІЯ ПРАВОВОГО ІНСТИТУТУ ПІДСЛІДНОСТІ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ

Згідно з частиною 2 статті 12 Закону “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України” (далі – Закону від 15.04.2014) підслідність злочинів, вчинених на тимчасово окупованій території, визначається Генеральною прокуратурою України.

У зв'язку з тим, що вказаним законом не встановлено хто конкретно у Генеральній прокуратурі України має визначати підслідності в даних кримінальних провадженнях, постало питання яка ж саме службова особа цієї прокуратури є уповноваженою це здійснювати, бо крім Генерального прокурора України, його заступників, помічників, в ній діє управління з питань захисту прав громадян та інтересів України на тимчасово окупованій території півострова Крим з відділом нагляду за додержанням законів у кримінальному провадженні, очолюють які відповідні керівники-прокурори.

Для правильного тлумачення зазначеного у ч. 2 ст. 12 Закону від 15.04.2014 термінологічного сполучення “Генеральною прокуратурою України” й належного застосування правил підслідності, необхідно визначити службових осіб, уповноважених представляти Генеральну прокуратуру України, та проаналізувати юридичну силу положень законодавства, що уповноважують прокурорів визначати підслідність.